

**МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО:
протокол засідання кафедри
«27» серпня 2021 року № 1

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОКПП 1.2.25 МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ ТА ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
(ЧАСТИНА І)**

Освітньо-професійна програма «Політологія»

спеціальність 052 Політологія

факультет Історичний

2021 – 2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Місцеве самоврядування та державне управління (частина I)» для студентів за спеціальністю ОПП «Політологія» спеціальності 052 Політологія.

Розробник:

Трофименко Анастасія Вікторівна, доцент кафедри політології та міжнародних відносин

© Трофименко А. В., 2021 рік

© Маріупольський державний університет, 2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 4	052 Політологія	Нормативна дисципліна з циклу професійної підготовки	
Модулів: 4	Спеціальність Політологія	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		ІУ-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – 1 (аналітична довідка)		Семестр	
Загальна кількість годин: 120		УІІ-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	Лекції	
		32 год.	16 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	8 год.
		Самостійна робота	
		62 год.	86 год.
		Індивідуальне завдання	
10 год.	10 год.		
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 48 / 72 год.

для заочної форми навчання – 24 / 96 год.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – сформувати у студентів знання про місцеве самоврядування та державне управління, складові елементи державної служби, закономірностей, принципів та форм функціонування органів державної влади.

Завданнями частини 1 викладання дисципліни є:

- визначити сутність держави та зміст державного управління;
- ознайомити студентів з основними теоріями та школами управління;
- проаналізувати цілі, функції, принципи державного управління;
- розглянути організаційну і функціональну структуру органів державної влади та перспективи її реформування;
- розглянути поняття державна служба, виявити її складові елементи та функції;
- встановити основні форми управлінської діяльності, дослідити правові акти управління;
- встановити місце громадянського суспільства в державному управлінні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- теоретико-методологічні засади державного управління;
- зміст управлінської діяльності, функції, принципи та методи державного управління;
- систему органів державної влади та місцевого самоврядування в Україні;
- конституційні засади побудови структур державного управління в Україні;
- технологію прийняття управлінських рішень,
- акти та процедури державного управління.

вміти:

- аналізувати, оцінювати інформацію щодо управлінської діяльності органів державної влади;
- визначати типи зв'язків між ланками структури системи організації виконавчої влади і державного управління в Україні;
- визначати стадії управлінської діяльності;
- класифікувати функції державного управління за встановленою системою критеріїв;
- застосовувати методи управлінського контролю.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі – нормативна з циклу дисциплін професійної підготовки.

Перелік компетентностей

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки.
Загальні компетентності	ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК04. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК05. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК06. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК07. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння

	історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>СК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.</p> <p>СК02. Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.</p> <p>СК03. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.</p> <p>СК05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.</p> <p>СК09. Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефаківців.</p> <p>СК11. Здатність виявляти чинники, що визначають стабільний і ефективний розвиток політичної системи України.</p> <p>СК12. Здатність володіти методами структурно-функціонального аналізу політичних і економічних інститутів різних країн і регіонів світу з врахуванням їхньої історико-культурної специфіки.</p>
Результати навчання	<p>РН01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.</p> <p>РН04. Мати навички професійної комунікації.</p> <p>РН05. Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.</p> <p>РН07. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення.</p> <p>РН08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.</p> <p>РН09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.</p> <p>РН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.</p> <p>РН12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.</p> <p>РН13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.</p> <p>РН16. Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобом масової інформації, експертам з інших галузей знань.</p>

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Тема 1. Основи теорії державного управління. Державне управління як наука та навчальна дисципліна.

Тема 2. Основні теорії та школи управління.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

СИСТЕМНІ ОСНОВИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Тема 3. Державне управління як складна система.

Тема 4. Функції та принципи державного управління.

Тема 5. Методи державного управління.

Тема 6. Суб'єкти та об'єкти державного управління.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Тема 7. Система органів державної влади та місцевого самоврядування в Україні.

Тема 8. Організаційні засади державного управління.

Тема 9. Різновиди державно-управлінських технологій та їх сутність

Тема 10. Державна служба в системі державного управління.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4.

АКТИ ТА ПРОЦЕДУРИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ.

Тема 11. Форми управлінської діяльності.

Тема 12. Правові акти управління.

Тема 13. Звернення громадян та їх розгляд органами державної влади.

Тема 14. Відповідальність у державному управлінні.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
л		п	с.р.	інд	л		п	с.р.	інд	
1	2	3	4	5	6					
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.										
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ										
Тема 1. Природа та зміст державного управління. Державне управління як наука та навчальна дисципліна.	10	2	2	6		10	1	1	8	
Тема 2. Основні теорії та школи управління.	10	2		8		11	1		10	
Разом за змістовим модулем 1	20	4	2	14		21	2	1	18	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.										
СИСТЕМНІ ОСНОВИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ										
Тема 3. Державне управління як складна система.	14	2	2	10		14	1	1	12	
Тема 4. Функції та принципи державного управління.	8	4	2	2		7	2	1	4	
Тема 5. Методи державного управління.	2	2				1	1			
Тема 6. Суб'єкти та об'єкти державного управління.	2	2				1	1			
Разом за змістовим модулем 2	26	10	4	12		23	5	2	16	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.										
МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ										
Тема 7. Система органів державної влади та місцевого самоврядування в Україні.	10	4		6		10	2		8	
Тема 8. Організаційні засади державного управління.	12	2	4	6		11	1	2	8	
Тема 9. Різновиди державно-управлінських технологій та їх сутність.	16	2	2	12		16	1	1	14	
Тема 10. Державна служба в системі державного управління.	4	2		2		5	1		4	
Разом за змістовим модулем 3	42	10	6	26		42	5	3	34	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4.										
АКТИ ТА ПРОЦЕДУРИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ										
Тема 11. Форми управлінської діяльності.	8	2	4	2		7	1	2	4	
Тема 12. Правові акти управління.	4	2		2		5	1		4	
Тема 13. Звернення громадян та їх розгляд органами державної влади.	4	2		2		5	1		4	
Тема 14. Відповідальність у державному управлінні.	6	2		4		7	1		6	
Разом за змістовим модулем 4	22	8	4	10		24	4	2	18	
Індивідуально-дослідна робота студента										
ІНДЗ	10	-	-	-	10	10	-	-	-	10

Усього годин:	120	32	16	62	10	120	16	8	86	10
---------------	-----	----	----	----	----	-----	----	---	----	----

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва	Мета роботи	Кількість годин (денна / заочна)	Результат навчання (РН) за ОП
1.	<p>Підготовка та прийняття управлінського рішення в державному управлінні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, сутність та типологія управлінського рішення. 2. Процес підготовки та прийняття управлінського рішення, його етапи. 3. Поняття оптимального управлінського рішення та лобізм при прийнятті управлінських рішень. 4. Можливості уніфікації та використання типових управлінських рішень у державному управлінні. 5. Основні етапи та механізми процесу організації виконання управлінського рішення. 6. Коригування управлінського рішення та регулювання системи управління. 	Встановити місце процесу прийняття управлінського рішення в процесі здійснення державного управління.	2/1	RN01 RN04 RN05 RN07 RN08 RN09 RN10 RN12 RN13 RN16
2.	<p>Контроль та облік у державному управлінні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Контроль як функція державного управління: зміст, державні пріоритети розвитку суспільства. 2. Основні принципи контролю, обліку та вимоги щодо них в органах виконавчої влади. 3. Суб'єкти і об'єкти контролю та обліку, їх види. 4. Громадський контроль: поняття, суб'єкти та форми. 5. Світові стандарти системи контролю в державному управлінні. 6. Розвиток системи контролю у сфері державного управління в Україні. 	Розкрити сутність контрольної та облікової функцій державного управління.	2/1	RN01 RN04 RN05 RN07 RN08 RN09 RN10 RN12 RN13 RN16
3.	<p>Бюрократизм і корупція в системі державного управління, шляхи їх подолання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бюрократизм та бюрократія як соціальне і державно-правове 	Визначити місце бюрократизму та корупції в державному управлінні на	2/1	RN01 RN04 RN05 RN07 RN08

	<p>явище. Їх роль і функції в державно-правових і політичних інститутах.</p> <ol style="list-style-type: none"> Причини та умови виникнення бюрократизму. Основні аспекти та компоненти бюрократії. Проблеми подолання бюрократизму в реалізації державно-управлінських відносин. Демократія і бюрократія в державному управлінні. Проблема подолання бюрократії в контексті сучасних умов реформування політичної системи України. Корупція в системі державного управління, шляхи її подолання. 	<p>основі встановлення їх ознак та проявів, виробити рекомендації щодо їх подолання.</p>		<p>RH09 RH10 RH12 RH13 RH16</p>
4.	<p>Нормативно-правова та моральна регуляція державного управління</p> <ol style="list-style-type: none"> Принцип законності в державному управлінні. Конституційні засади державного управління. Правова відповідальність посадових осіб державного управління. Основні напрями вдосконалення нормативно-правового забезпечення державного управління. Інституціоналізація морального впливу на державне управління. Культура та етика державного управління. 	<p>Дослідити основні правові та неправові інструменти регулювання державного управління.</p>	2/1	<p>RH01 RH04 RH05 RH07 RH08 RH09 RH10 RH12 RH13 RH16</p>
5.	<p>Світові моделі державного управління</p> <ol style="list-style-type: none"> Тенденції розвитку державного управління в зарубіжних країнах. Основи побудови нової моделі управління. Концепція “належного врядування” (Good Governance). Нове публічне управління (New Public Management): доцільність його впровадження. Запровадження New Public Management в Україні. Європейський Союз як лідер модернізації державного управління. Методологія, моделі та методи державного управління в Європейському Союзі. Державне управління в США. Державне управління в Канаді. Особливості державного управління в країнах Західної Європи. 	<p>Проаналізувати провідні світові моделі державного управління, визначити на яких принципах вони засновані.</p>	2/1	<p>RH01 RH04 RH05 RH07 RH08 RH09 RH10 RH12 RH13 RH16</p>

	8. Державне управління в Японії та успішних країнах Азії.			
6.	Електронна модернізація державного управління 1. Концептуально-правові засади електронного урядування в Україні. 2. Державна політика у сфері електронного урядування. 3. Технології е-управління на регіональному та місцевому рівнях. 4. Електронний документообіг та захист інформації. 5. Надання адміністративних послуг в умовах електронного урядування. 6. Електронна демократія та соціальні мережі.	Встановити засади електронного урядування, визначивши передові практики та українські досягнення	2/1	RH01 RH04 RH05 RH07 RH08 RH09 RH10 RH12 RH13 RH16
7.	Становлення державного управління в Україні як виду суспільної діяльності, галузі наук та освітньої галузі 1. Державне управління як вид суспільної діяльності, галузі наук та освітньої галузі в Україні. 2. Історико-культурні фактори впливу на державне управління в Україні. 3. Основні етапи розвитку українського державного управління. 4. Конституційні засади державного управління в Україні. 5. Проблеми та перспективи реформування державного управління в Україні.	Розглянути проєкт становлення державного управління в Україні як виду суспільної діяльності, галузі наук та освітньої галузі	4 / 2	
Разом:			20 / 10	

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Роль гуманітарних наук у формуванні державно-управлінського знання	2	2
2.	Філософія державного управління	2	2
3.	Соціологія державного управління	2	2
4.	Класична та системно-синергетична методологія державного управління	2	2
5.	Постмодернізм у державному управлінні	2	2
6.	Методи наукових досліджень державного управління	2	2
7.	Базові моделі науково обґрунтованого державного управління	2	4
8.	Історія становлення і розвитку української державності	2	4
9.	Основні етапи розвитку українського державного управління	2	2
10.	Державне управління в постмодерному суспільстві	2	4
11.	Закономірності державного управління	2	4
12.	Цінності в державному управлінні	2	2
13.	Державна влада та державне управління	2	2
14.	Організаційно-правові аспекти регіонального управління	2	4

15.	Реформування організаційної структури державного управління та його нормативно-правове врегулювання	2	2
16.	Основні напрями вдосконалення нормативно-правового забезпечення державного управління	2	2
17.	Розвиток системи контролю у сфері державного управління в Україні	4	4
18.	Контролінг у державному управлінні	2	4
19.	Управління ризиками	2	4
20.	Управління якістю продукції в державі	2	4
21.	Консалтинг у державному управлінні	2	4
22.	Моніторинг як технологія державного управління	2	4
23.	Антикризове управління	2	2
24.	Основи стратегічного управління та його функції	2	2
25.	Сучасні моделі стратегічного управління	2	2
26.	Сутність управління проектами	2	4
27.	Міжрівнева взаємодія у системі державного управління	2	2
28.	Проектна компетентність державного службовця	2	4
29.	Особливості розвитку державного управління в зарубіжних країнах	2	2
30.	Технології менеджменту в державному управлінні	2	2
	Разом	62	86

7. Індивідуальне завдання

Підготувати аналітичну довідку на одну із запропонованих тем

- Особливості формування цінностей у державному управлінні в Україні.
- Сучасні концепції державного управління: досягнення та недоліки.
- Співвідношення та взаємодія теорії та практики державного управління.
- Вплив постмодернізму на державне управління.
- Моделювання як метод державного управління.
- Державне управління як система самоорганізації суспільства.
- Взаємозв'язок держави та громадянського суспільства в управлінні суспільними процесами.
- Державне управління та менеджмент: порівняльний аналіз.
- Організація міжрівневої взаємодії у системі державного управління.
- Державне управління з погляду теорії інформації.
- Проблема лідерства в теорії і практиці державного управління.
- Міжнародний контекст формування ціннісних аспектів державного управління в Україні.
- Сучасні тренди методологічного інструментарію управлінської науки.
- Міжнародний досвід регулювання принципу прозорості влади.
- Баланс методів примусу та переконання в державному управлінні.
- Гендерний аспект державного управління.
- Геронтократія: історичні корені та сучасні приклади.
- Історичний досвід функціонування системи місцевих органів влади в Україні.
- Державне управління в зоні цивілізаційного розлому.
- Специфіка реорданаційних відносин у сучасній системі державного управління.
- Еволюція суб'єкт-об'єктних відносин у контексті реформ в Україні.
- Значення конституційного контролю у забезпеченні законності в державному управлінні: вітчизняний та зарубіжний досвід.
- Співвідношення публічного й приватного в державному управлінні.

24. Публічна політика як важливий критерій відкритості влади.
25. Трансформація функцій державного управління у процесі децентралізації державного управління.
26. Мережева комунікація та державне управління.
27. Доступ до публічної інформації як важлива складова взаємодії влади і громадськості.
28. Сучасна модель системи державного управління в Україні.
29. Новий публічний менеджмент і адміністративна реформа в Україні.
30. Роль “третього сектору” в постіндустріальному суспільстві.
31. Порівняльна характеристика моделей державного управління України та країн ЄС.
32. Електронне урядування як новітня форма державного управління.
33. Розвиток електронної демократії в Україні та світі.
34. Місце та роль системи державного управління в антикризовому регулюванні.
35. Ефективність державного управління: проблеми теорії та завдання практики.

8. Методи навчання

В процесі навчання використовуються словесні методи: лекція, лекція-дискусія; наочні: демонстрація матеріалу за допомоги мультимедійних засобів; практичні: науково-дослідні завдання. Крім того, важливу роль відіграють творчі, проблемно-пошукові методи, пов'язані із постановкою наукової гіпотези, розгляд якої має знайти відображення в навчальній діяльності студентів.

Основними формами навчання є лекції, семінарські завдання, самостійна робота студентів.

У освітньому процесі використовуються елементи дистанційного навчання. Усі навчальні матеріали, зокрема робоча програма, методичні вказівки для індивідуальної, практичної та самостійної роботи здобувачів, а також тести для перевірки знань, розміщені на Навчальному порталі МДУ (Moodle): <http://moodle.mdu.in.ua/course/view.php?id=7461>.

У разі необхідності організації викладання дисципліни повністю в дистанційному режимі всі аудиторні заняття проводяться он-лайн з допомогою Google Meet, посилання на електронний кабінет розміщуються на сторінці курсу на Навчальному порталі безпосередньо перед лекцією, практичним заняттям або заліком.

9. Засоби оцінювання

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних та семінарських занять, а також за результатами виконання здобувачем вищої освіти завдань для самостійної роботи (аналітичні записки).

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання після вивчення навчальної дисципліни у формі заліку.

Питання до заліку

1. Основи теорії державного управління.
2. Державне управління як наука та навчальна дисципліна.
3. Сутність управління та його роль у суспільстві. Ознаки та риси управління.
4. Класичні концепції державного управління.
5. Сучасні концепції державного управління.
6. Поняття та зміст державного управління.
7. Специфіка державного управління.
8. Закономірності державного управління.
9. Цінності в державному управлінні.
10. Поняття організацій державного управління.
11. Визначення та класифікації цілей державного управління.
12. Мета та завдання державного управління.
13. Рівні державного управління.
14. Функції державного управління.
15. Принципи державного управління та їх класифікація.

16. Принцип законності в державному управлінні.
17. Методи державного управління визначення та класифікація.
18. Основні чинники впливу на процеси самоорганізації в системі державного управління.
19. Ефективність та результативність державного управління.
20. Модель державного управління.
21. Суб'єкти та об'єкти державного управління, їх взаємодія.
22. Механізми державного управління. Технологія державного управління.
23. Визначення поняття «апарат державного управління».
24. Інститут президентства України.
25. Верховні Рада України: склад, функції, повноваження, основні форми роботи.
26. Кабінет Міністрів України: засади діяльності, структура.
27. Система центральних органів виконавчої влади в Україні.
28. Регіональні органи державного управління в Україні.
29. Місцеве самоврядування та його роль у державному управлінні.
30. Завдання та функції органів місцевого самоврядування.
31. Судова система у правовому забезпеченні державного управління.
32. Цільові аспекти та завдання державного управління.
33. Організаційна структура державного управління.
34. Просторовий аспект державного управління.
35. Кадрове забезпечення державного управління.
36. Інформаційне забезпечення державного управління.
37. Публічність та демократія як основи сучасної організації управління.
38. Парламентаризм у державному управлінні.
39. Громадська думка та її інституційний вплив на державне управління.
40. Організація контролю в державному управлінні.
41. Різновиди державно-управлінських технологій та їх сутність.
42. Державна служба як суб'єкт державного управління.
43. Складові елементи державної служби.
44. Функції державної служби.
45. Правова відповідальність посадових осіб державного управління.
46. Права громадян та форми участі в державному управлінні.
47. Політичні партії та громадські організації як суб'єкти державного управління.
48. Нормативно-правова форма управлінської діяльності.
49. Ненормативно-правова форма управлінської діяльності.
50. Організаційна форма управлінської діяльності.
51. Матеріально-технічна форма управлінської діяльності.
52. Поняття та ознаки актів управління.
53. Види актів управління.
54. Вимоги до актів управління.
55. Юридичні стани актів управління.
56. Поняття «звернення громадян». Порядок, терміни подання і розгляду звернень.
57. Контроль за дотриманням законодавства про звернення громадян.
58. Основи побудови нової моделі управління.
59. Європейський Союз як лідер модернізації державного управління.
60. Методологія, моделі та методи державного управління в Європейському Союзі.
61. Нове публічне управління (New Public Management): доцільність його впровадження.
62. Інструменти New Public Management.
63. Запровадження New Public Management в Україні.
64. Концепція «належного врядування» (Good Governance).
65. Історико-культурні фактори впливу на державне управління в Україні.
66. Конституційні засади державного управління в Україні.
67. Особливості становлення української моделі державного управління.
68. Концептуально-правові засади електронного урядування в Україні.

69. Державна політика у сфері електронного врядування.
70. Технології е-управління на регіональному та місцевому рівнях.
71. Електронний документообіг та захист інформації.
72. Електронна демократія та соціальні мережі.
73. Культура та етика державного управління.
74. Бюрократизм як соціальне і державно-правове явище.
75. Причини та умови виникнення бюрократизму.
76. Основні аспекти та компоненти бюрократії.
77. Проблеми подолання бюрократизму в реалізації державно-управлінських відносин.
78. Корупція в системі державного управління, шляхи її подолання.
79. Поняття і зміст контролю й обліку в державному управлінні.
80. Контроль як функція державного управління, її зміст, державні пріоритети розвитку суспільства.
81. Громадський контроль: поняття, цілі, об'єкти, форми, суб'єкти, структура.
82. Поняття, сутність та типологія управлінського рішення.
83. Процес підготовки та прийняття управлінського рішення, його етапи.
84. Основні етапи та механізми процесу організації виконання управлінського рішення.
85. Особливості розвитку державного управління в зарубіжних країнах.
86. Державне управління в США.
87. Державне управління в Канаді.
88. Державне управління Сполученого Королівства Великобританії і Північної Ірландії.
89. Державне управління Федеративної Республіки Німеччини.
90. Державне управління Італійської Республіки.
91. Державне управління Республіки Франція.
92. Державне управління Республіки Польща.
93. Державне управління в Японії та успішних країнах Азії.

10. Критерії оцінювання

Бали за окремий вид навчальної діяльності	Критерії оцінювання
5	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно розв'язав усі завдання.
4	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно розв'язав більшість завдань.
3	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно розв'язав половину завдань.

2	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно розв'язав меншість завдань.
1	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно розв'язав окремі завдання.

Семінарські заняття	
0-2 бали	- відсутність на занятті з поважної чи неповажної причини; - відмова від відповіді на запитання за змістом теми; - фрагментарне відтворення незначної частини навчального матеріалу; - відтворення менше половини навчального матеріалу; - відсутність правильної відповіді на додаткові запитання або відмова від відповіді на них.
3 бали	- демонстрація знань і розуміння основних положень навчального матеріалу з теми, правильна, але недостатньо обґрунтована відповідь; - відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак містить неточності.
4 бали	- демонстрація глибоких, міцних знань; - аргументоване використання набутих знань;
5 балів	- самостійний аналіз, оцінка, узагальнення навчального матеріалу; повна та логічна відповідь на додаткові запитання за змістом теми.
Самостійна робота здобувача освіти	
0-3 бали	- відмова від відповіді на запитання за змістом теми; - фрагментарне відтворення незначної частини навчального матеріалу; - відтворення менше половини навчального матеріалу; - відсутність правильної відповіді на додаткові запитання або відмова від відповіді на них.
4 бали	- демонстрація знань і розуміння основних положень навчального матеріалу з теми, правильна, але недостатньо обґрунтована відповідь; - відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак містить неточності.
5 балів	- демонстрація глибоких, міцних знань; - самостійний аналіз, оцінка, узагальнення навчального матеріалу; повна та логічна відповідь на додаткові запитання за змістом теми.

Критерії оцінювання індивідуального науково-дослідного завдання	
Аналітична довідка	Min/max
Рівень теоретичної підготовки	0,5/5
Глибина та аргументація дослідження	0,5/7
Опанування окремими інструментами аналізу	0,5/3
Якість демонстраційних матеріалів	0,5/3
Оформлення	0,5/2
Загальна оцінка	2,5/20

(0-25)	Критерії оцінювання підсумкового заліку
---------------	--

20-25	Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.
15-20	Здобувач вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.
10-15	Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
5-10	Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
1-5	Здобувач володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.
0	- відсутність на екзамені з поважної чи неповажної причини; - відмова від відповіді на запитання.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Вид роботи	Кількість годин	Обсяг кредитів	Кількість балів
Лекційні заняття	32		
Самостійна робота	62		
Семінарські заняття	16		35
Аналітична довідка	10		25
МКР 1			15
Залік			25
Підсумок	120	4	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Викладання дисципліни (проведення лекцій і семінарських занять) передбачає аудиторію з мультимедійною дошкою або проєктором.

За умов дистанційного навчання – персональні комп'ютери з пакетом Microsoft Office, з доступом до Навчального порталу МДУ.

13. Рекомендовані джерела інформації

1. Авер'янова В.Б. Державне управління в Україні. (Навчальний посібник). 2016. URL: <https://economics.studio/upravlinnya-derjavne-munitsipalne/derjavne-upravlinnya-ukrajini-navchalniy.html>.
2. Бакуменко В. Д., Усаченко Л. М., Червякова О. В. Теоретичні засади державного управління: навч. посіб. / за заг. ред. Л. М. Усаченко. К.: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2013. 174 с. <http://194.44.152.155/elib/local/r163.pdf>.
3. Баришніков В. М., Маршавін Ю. М. Туленков М. В., Храмов В. О. Державне управління та державна служба: Навч. посіб. К.: ІПКДСЗУ, 2003. 324 с.
4. Бебик В. Політологія: наука і навчальна дисципліна : підручник. Київ : Каравела, 2016. 496 с.
5. Браун М. П. Посібник з аналізу державної політики. К.: Основи, 2000. 243 с. URL: https://www.ipas.org.ua/images/doc/Library/Books/braun_2000_posibnyk_z_analizu_derzhavnoi_polityky.pdf.
6. Бурбика М.М., Солонар А.В., Янішевська К.Д. Адміністративне право України: Навчальний посібник. Суми: Мрія, 2015. 358 с. https://pidruchniki.com/79625/pravo/derzhavne_upravlinnya#84.
7. Виконавча влада і адміністративне право // За загальною редакцією В.Б. Авер'янова. К.: Видавничий Дім "Ін-Юре", 2002. URL: <http://uristinfo.net/adminpravo/2-2010-12-16-12-41-31.html>.
8. Висоцький О. Ю. , Висоцька О. Є. , Шаров Ю. П.. Основи державного управління: Конспект лекцій. У двох частинах. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2008. URL: <https://economics.studio/upravlinnya-derjavne-munitsipalne/osnovi-derjavnogo-upravlinnya-konspekt-lektsiy.html>.
9. Гелей С.Д., Ругар С.М. Політологія: Навч. посіб. Київ: Знання, 2009. 309 с. URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-2322.html>.
10. Головатий М.Ф. Політичний менеджмент: Навчальний посібник. К.: МАУП, 2005.
11. Гонціяз Я. Державне управління в контексті європейської інтеграції. К., 2015. 15 с.
12. Державна політика : підручник Нац. акад. держ. упр. при Президентові України // ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К.: НАДУ, 2014. 448 с. URL: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Pidruchnuiky_NADU/9fa81bc0-991f-47e7-817d-a853b8627f97.pdf.
13. Державна служба : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; редкол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), О. Ю. Оболенський (заст. голови), С. М. Серьогін (заст. голови) [та ін.]. К. ; Одеса: НАДУ, 2012. Т. 1. 372 с. URL: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Pidruchnuiky_NADU/2aa8d08a-a24e-4579-a834-2b601099c0bd.pdf.
14. Державне управління : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К.; Дніпропетровськ: НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с. URL: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Pidruchnuiky_NADU/5d5407e7-f2ef-4ec4-8f8a-42c075c9ffc9.pdf.
15. Державне управління : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. К.; Дніпропетровськ: НАДУ, 2013. Т. 2. 324 с. URL:

http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Pidruchnuiky_NADU/e89e997e-c809-4bed-8be6-3547b1603bbe.pdf.

16. Державне управління: Навч. посіб. / А.Ф. Мельник, ДЗб О.Ю. Оболенський, А.Ю. Васіна, Л.Ю. Гордієнко; За ред. А.Ф. Мельник. К.: Знання-Прес, 2003. 343 с. URL: http://adhdportal.com/book_2074.html.
17. Дьомін А.А. Державна служба в країнах основних правових систем світу. Законодавство / За редакцією і зі вступною статтею АА Дьоміна. М. ; Книгодел, 2008. 792 с. URL: https://stud.com.ua/1661/pravo/derzhavna_sluzhba.
18. Зубарева М. А. Прикладні антикризові PR-технології : навч. посіб. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. 162 с. URL: https://eprints.oa.edu.ua/3384/1/Zubareva_150123%20.pdf.
19. Киричук В.В., Тимцуник В.Т. Історія державного управління в Україні Навчальний посібник. Київ, 2001. 244 с. URL: http://www.big-lib.com/book/67_Istoriya_derjavnogo_upravlinnya_v_Ukraini.
20. Кульчій І.О. Антикризове управління: навчальний посібник. Полтава: ПолтНТУ, 2016. – 120 с. URL: <http://77.121.11.9/bitstream/PoltNTU/1205/2>.
21. Лазор О.Д., Лазор О. Я., Лазар І. Г. Основи державного управління та місцевого самоврядування: навчально-методичний посібник. К.: Дакор, 2007.
22. Малиновський В. Я. Державне управління: Навчальний посібник. вид. 2-ге, доп. та перероб. К.: Атіка, 2003. 576 с. URL: <https://economics.studio/upravlinnya-derjavne-munitsipalne/derjavne-upravlinnya-navchalniy-posibnik-vid.html>.
23. Малиновський В. Я. Державне управління: Навчальний посібник. вид. 2-ге, доп. та перероб. // К.: Атіка, 2009. 608 с. URL: http://esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/7671/6/derzh_uprav2009.pdf.
24. Малиновський В.Я. Державне управління: Навчальний посібник. Луцьк: Ред.-вид. відд. "Вежа" Вол. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2000. 558 с. URL: <http://lawdiss.org.ua/books/326.doc.html>.
25. Мельник А.Ф., Оболенський О.Ю., Васіна А.Ю., Гордієнко Л.Ю. Державне управління: навчальний посібник. К.: Знання, 2004.
26. Мельниченко О. А. Система державного управління та місцевого самоврядування: конспект лекцій. Харків: ФО-П Леонов Д.С., 2016. 31 с. URL: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/2839/SDUMS_-_konspekt_lekcij_-_2016.PDF.
27. Оболенський О.Ю. Державна служба: Підручник. К.: КНЕУ, 2006. 472 с. URL: <http://studentam.kiev.ua/content/view/777/82/>
28. Піча В.М. Політологія : Підручник для студентів вищих закладів освіти. Львів : Магнолія 2006, 2008. 304 с.
29. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія : підручник. Львів : Магнолія-2006, 2017. 304 с.
30. Проблеми української політики : аналітичні доповіді Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф.Кураса НАН України // редкол. Ю. А. Левенець. К. : ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2010. 416 с.
31. Проскуріна О. О., Ладига О. І., Ладига Л. І. Політична конфліктологія: підручник. Луганськ, 2012. 359 с. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/1418>.
32. Пушкарева Г.В. Политический менеджмент: Учеб. пособие. М.: Дело, 2002.
33. Ситник Г.П. Державне управління у сфері національної безпеки (концептуальні та організаційно-правові засади): Підручник // К.: НАДУ, 2012. 544 с.
34. Ставченко С.В. Управління політичною кризою в демократичних політичних системах (теоретико-методологічний аналіз): дисертація на здобуття наукового ступеня доктора політичних наук. Дніпро, 2018. 492 с. URL: http://www.dnu.dp.ua/docs/ndc/dissertations/D08.051.08/dissertation_5bf7226b1841c.pdf.
35. Чернов С.І. Текст лекцій з дисципліни «Державне та регіональне управління». Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Х.: ХНУМГ, 2014. 140 с.
36. Шевченко А. В. Правові основи організації державного управління в Україні // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. № 3. 2017. С. 112–117.

37. Шульга М.А. Політичний менеджмент: Навчальний посібник. К.: Академвидав, 2013.
38. Ващенко К. О. Експертно-аналітичне забезпечення державної політики : навч.- метод. матеріали / К. О. Ващенко ; уклад. М. Т. Солоха. К.: НАДУ, 2013. 56 с. URL: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Navch_Posybniky/90281f03-4c6a-49c0-ae05-fbf992d1aa32.pdf
39. Дегтярев А. А. Методологические подходы и концептуальные модели в интерпретации политических решений (I, II, III). URL: http://www.politanaliz.ru/articleprint_55.html.
40. Дегтярев А.А. Принятие политических решений: учебное пособие. М.: КДУ, 2004. 416 с.
41. Дегтярев А.А. Теория принятия политических решений в структуре социальных и управленческих дисциплин URL: <http://www.politstudies.ru/article/3028>.
42. Катренко А.В., Пасічник В.В. Теорія прийняття рішень. К., 2009. 440 с.
43. Клименко О. „Фабрики думок”: вплив неурядових організацій на політику демократичних держав Політичний менеджмент № 2, 2007. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/8787/08-Klumenko.pdf?sequence=1>
44. Колпаков В.М. Теория и практика принятия управленческих решений: Учеб. пособие для студ. Вузов // Межрегиональная академия управления персоналом. 2. изд., перераб. и доп. К.: МАУП, 2004. 504 с.
45. Ларичев О.И. Теория и методы принятия решений, а также Хроника событий в Волшебных странах: Учебник. Изд. третье, перераб. и доп. М.: Университетская книга, Логос, 2006. 392 с.
46. Ногин В.Д. Принятие решений на основе количественной информации об относительной важности критериев URL: http://www.spbstu.ru/public/m_v/N_001/Nogin/Noghin.doc.
47. Орлов А.И. Основы теории принятия решений. М.: 2002. 51 с. URL: <http://orlovs.pp.ru/stat.php#k5>.
48. Орлов А.И. Теория принятия решений. Учебное пособие. М.: Издательство "Март", 2004. 656 с. URL: <http://orlovs.pp.ru/stat.php#k5>.
49. Решетников С.В. Теория принятия политических решений: функциональный подход: пособие для студентов вузов. Минск: ТетраСистемс, 2012. 240 с.
50. Участь громадськості в процесі прийняття рішень // Огляд стандартів та практик у країнах-членах Ради Європи. URL: http://ecnl.org/wp-content/uploads/2016/08/Overview-of-participation-standards_Ukr.pdf.
51. Чабанна М. В. Громадянська участь у процесі прийняття політичних рішень на державному рівні як критерій демократичності політичного режиму. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3606/Chabanna_Hromadska_uchast.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
52. Новогребельська І. Вищий корпус державної служби: сутнісно-понятійний аспект // Державне управління та місцеве самоврядування. 2019. Вип. 2(41). URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2019/2019_02\(41\)/17.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2019/2019_02(41)/17.pdf).
53. Баштанник В.В., Кудрявцева М.В. РЕФОРМА Децентралізації як сучасний концепт державотворення // Державне управління та місцеве самоврядування. 2020. Вип. 2(45). URL: <https://grani-print.dp.ua/index.php/dridu/article/view/357/282>.
54. Пархоменко-Куцевіл О.І. Реформування системи публічного управління як основа розвитку сучасного українського суспільства // Державне управління та місцеве самоврядування. 2020. Вип. 2(45). URL: <https://grani-print.dp.ua/index.php/dridu/article/view/362/287>.
55. Гусак І.В. Тенденції становлення державної політики у сфері управління персоналом в органах влади України та органах місцевого самоврядування // Державне управління та місцеве самоврядування. 2020. Вип. 2(45). URL: <https://grani-print.dp.ua/index.php/dridu/article/view/375/300>.
56. Обушна Н.І. Механізми розвитку кадрового потенціалу державної служби: теоретичний аспект // Державне управління та місцеве самоврядування. 2020. Вип. 2(45). URL: <https://grani-print.dp.ua/index.php/dridu/article/view/379/304>.

57. Щербак Н.В. Стратегічне планування в системі державного управління // Державне управління та місцеве самоврядування. 2020. Вип. 3(46). URL: <https://grani-print.dp.ua/index.php/dridu/article/view/424/340>.
58. Жилияєв І.Б., Семенченко А.І. Стратегія як інструмент державного планування: оцінка стану законодавчого забезпечення. Державне управління та місцеве самоврядування. 2020. вип. 3(46). URL: <https://grani-print.dp.ua/index.php/dridu/article/view/427/345>.
59. Лисий А.О. Загальнотеоретичні підстави процесу прийняття політичних рішень // Державне управління та місцеве самоврядування. 2020. вип. 1(44). URL: <https://grani-print.dp.ua/index.php/dridu/article/view/353/280>.
60. Маматова Т.В., Гладка О.М. Інноваційні підходи до розвитку системи надання адміністративних послуг в умовах децентралізації // Державне управління та місцеве самоврядування. 2020. Вип. 1(44). URL: <https://grani-print.dp.ua/index.php/dridu/article/view/345/275>.
61. Бородин Є. Субсидіарність як основа розвитку взаємовідносин держави та суспільства в сучасній Україні // Державне управління та місцеве самоврядування. 2018. Вип. 4(39). URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2018/2018_04\(39\)/5.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2018/2018_04(39)/5.pdf).
62. Кошелева Л. Основні теоретичні підходи до визначення публічного адміністрування // Державне управління та місцеве самоврядування. 2018. Вип. 2(37). URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2018/2018_02\(37\)/4.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2018/2018_02(37)/4.pdf).
63. Козак В. Модернізація публічного управління на засадах мережевого підходу // Державне управління та місцеве самоврядування. 2018. Вип. 1(36). URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2018/2018_01\(36\)/4.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2018/2018_01(36)/4.pdf).

14. Політика навчальної дисципліни

Політика навчальної дисципліни

1. Академічна доброчесність здобувачів є важливою умовою для опанування результатів навчання за навчальною дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролю.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

МДУ виступає за дотримання принципів академічної доброчесності, тому обов'язково використовується сервіс з перевірки робіт здобувачів вищої освіти на плагіат – Unicheck, а також доступний безкоштовний сервіс, який здійснює перевірку на плагіат письмових робіт – EduBirdie <https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat>.

Порушенням академічної доброчесності, згідно із Законом України «Про освіту» (ст. 42 п. 4) вважається:

- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та / або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- **самоплагіат** – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- **фабрикація** – вигадання даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- **фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- **списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- **обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- **хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- **необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Наведений перелік не є остаточно вичерпним і не охоплює всіх діянь, що можуть містити ознаки порушення академічної доброчесності.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до наступної академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (поточний, підсумковий контроль, залік, іспит тощо);
- проведення додаткової перевірки всіх робіт авторства порушника;
- позбавлення наданих МДУ пільг з оплати навчання;
- оголошення догани із занесенням до особової справи порушника;
- відрахування з МДУ;
- інші, відповідно до вимог чинного законодавства та нормативних локальних актів МДУ.

Більш детально тут

Анкетування з академічної доброчесності:
<https://docs.google.com/forms/d/1VHzYkdFEGivtVI-dsENos1SCDRHfUpGialYklgQK8j0/edit>

2. Здобувач має право на оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів згідно Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в МДУ.

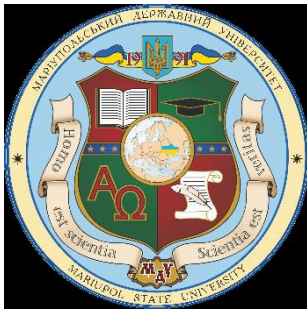
3. Участь в анкетуванні. Наприкінці навчального семестру здобувачам буде запропоновано заповнити анонімну анкету щодо якості викладання вивчених навчальних дисциплін.

Заповнення анкети є важливою для вдосконалення освітнього процесу та системи внутрішнього забезпечення якості освіти МДУ та дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати вашу думку стосовно покращення змісту навчальних дисциплін.

4. Неформальна освіта. Це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням

часткових освітніх кваліфікацій. Здобувач вищої освіти, який виявив бажання щодо визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, звертається із відповідною заявою про визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, в цілому для навчальної дисципліни /змістового модулю /практичних завдань з навчальної дисципліни/ завдань з практики тощо для здобувачів вищої освіти, до деканату факультету, на якому викладається навчальна дисципліна. Процедура зарахування здійснюється згідно Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті МДУ.

15. Загальна інформація про навчальну дисципліну

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Назва навчальної дисципліни	Місьцеве самоврядування та державне управління (частина 1)
Освітня програма	Політологія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Кафедра, яка здійснює викладання	Політології та міжнародних відносин
Викладач ПІБ, посада	Трофименко А.В., доцент кафедри політології та міжнародних відносин
Електронна адреса викладача	a.trofymenko@mdu.in.ua
Консультації (дата, час, можливості онлайн консультування)	Понеділок кожного тижня, 8.00, каб. 205 (Історичний факультет) або онлайн (платформи Google Meet, Viber)
Посилання на сторінку навчальної дисципліни на Навчальному порталі МДУ	http://moodle.mdu.in.ua/course/view.php?id=7461
Компетентності та програмні результати навчання	ЗК01, ЗК03, ЗК04, ЗК05, ЗК06, ЗК07 СК01, СК02, СК03, СК05, СК09, СК11, СК12 РН01, РН04, РН05, РН07, РН08, РН09, РН10, РН12, РН13, РН16

Семестр(и) вивчення	Обсяг (години/кредити)	Кількість аудиторних годин (денна / заочна)		Кількість, види індивідуальних завдань	Форма контролю
		лекції	семінар.		
УІІ-й	120/4	32 / 16	16 / 8	1 (аналітична довідка)	Залік

Завідувач кафедри

Олена ГІЛЬЧЕНКО

Гарант ОП

Юлія КОНСТАНТИНОВА